Mange stemmer frå levde liv

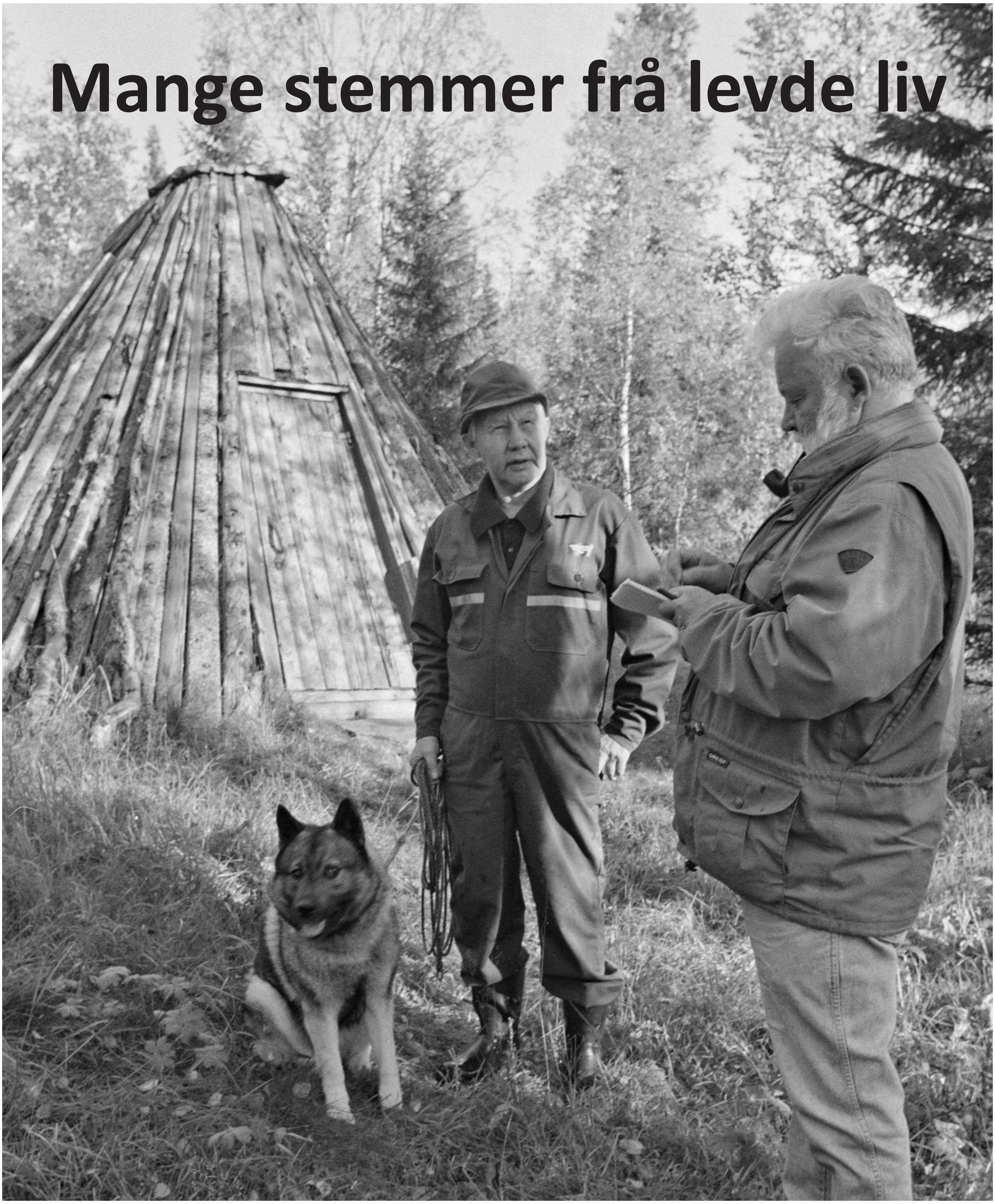

Landsomfattande innsamling av livsminne

Landslaget for lokalhistorie
November 2012

Forsiden:
Lokalhistorikaren Kjell Jacobsen intervjuar Nils Bergli utafor kåta i Berglia.
Foto: Bjørnar Pedersen

Invitasjon til

Landsomfattande innsamling av livsminne 2012-1013

Torleif Enlid, Budalen, og Anette Hansen, tidligare masterstudent i kulturminneforvaltning ved NTNU, fotografert under intervjuarbeid i Budalen hausten 2009. Foto: Aud Mikkelsen Tretvik.

Landslaget for lokalhistorie i samarbeid med

DIS-Norge, Slekt og data. Institutt for historie og klassiske fag, NTNU. Institutt for kulturstudium og orientalske språk, UiO. Norsk etnologisk gransking, Norsk Folkemuseum. Norsk folkeminnelag. Norsk lokalhistorisk institutt.

Aksjonskomiteen består av:

Aud Mikkelsen Tretvik, prosjektleiar, nestleiar i Landslaget for lokalhistorie, professor ved Institutt for historie og klassiske fag, NTNU

Harald Hvattum, styremedlem i Landslaget for lokalhistorie, bygdebokforfattar

Torill Johnsen, styreleiar i DIS-Norge, Slekt og data

Ida Tolgensbakk, leiar i Norsk folkeminnelag (til 2011), stipendiat UiO

Audun Kjus, Norsk etnologisk gransking, førstekonservator ved Norsk Folkemuseum

Knut Sprauten, direktør ved Norsk lokalhistorisk institutt

Line Esborg, førsteamanuensis ved Institutt for kulturstudium og orientalske språk, UiO

Kontaktadresser for aksjonen:

Landslaget for lokalhistorie (LLH)
Institutt for historie og klassiske fag, NTNU
7491 Trondheim
E-post
siv.kolstad@hf.ntnu.no
hans.nissen@ntnu.no
Tlf. 73 59 63 95

DIS-Norge, Slekt og data
Øvre Slottsgt. 2 B
0157 Oslo
E-post epost@disnorge.no

Tlf. 22 42 24 00

Aksjonen har fått støtte frå:

Norsk kulturråd, Kulturdepartementet, Stiftinga Fritt Ord

Vest-Agder fylkeskommune, Hordaland fylkeskommune, Sogn og Fjordane fylkeskommune, Vestfold fylkeskommune, Hedmark fylkeskommune, Møre og Romsdal fylkeskommune, Nord-Trøndelag fylkeskommune, Troms fylkeskommune.

Eigne organisasjonar

Praktisk rettleiing

Omfang
Det er inga sidetalsavgrensing på oppgåvene. Du skriv så langt du kjenner for sjølv og nyttar den plassen du har behov for.

Illustrasjonar
Fotografi, teikningar og anna illustrasjonsmateriale må gjerne følgje minneoppgåva. Bildemateriale kan sendast inn i papirformat eller digitalt.

Format og språkform
Minneoppgåver kan sendast inn i ulike format og språkformer.

1) Handskrive
2) Maskinskrive
3) Skanna handskrifter og maskinskrifter
4) Digital tekst
5) Digital lyd
6) Digital lyd med digital transkripsjon

For alternativ **1** og **2** føretrekker vi at oppgåvene blir sendt inn via lokale/regionale avdelingar av medverkande organisasjonar slik at desse kan hjelpe til med skanning for deretter å sende inn oppgåvene som skanna handskrifter/maskinskrifter til enten LLH eller DIS-Norge.

Alternativ **3** sendast direkte inn til enten LLH eller DIS-Norge.

Alternativ **4** sendast også direkte inn til enten LLH eller DIS-Norge.

For alternativ **5** føretrekker vi at oppgåvene blir sendt inn via lokale/regionale avdelingar av medverkande organisasjonar slik at desse kan hjelpe til med transkripsjon for deretter å sende inn oppgåvene som digital tekst til enten LLH eller DIS-Norge.

Alternativ **6** sendast direkte inn til enten LLH eller DIS-Norge.

Personopplysningar og personvern
Sjå eige avtaleskjema

Innsamlingsaksjonens varigheit
1.11.2012-1.11.2013

Ytterligare informasjon
For spørsmål, ta kontakt på ovannemnde adresser/telefon eller eventuelt med ditt lokale/regionale historielag/DIS-lag. Følg også med på nettsidene til LLH og DIS-Norge for oppdatert informasjon om aksjonen.

Innsamling av livsminne i Noreg

Landsomfattande innsamling av livsminne blant eldre har skjedd i fleire omgangar, i gjennomsnitt med ein halv generasjons mellomrom. Første gong var i 1964, deretter i 1981 og så i 1995/96. Personar eldre enn 60-70 år deltok, det vil seie, personar fødde høvesvis før 1900, 1915 og 1930. Til saman kom det inn vel 4 600 bidrag. Materiale frå den første innsamlinga vart publisert i to hovudbind og tolv distriktsbind i serien *I manns minne. Daglegliv ved hundreårsskiftet*. Delar av materialet frå den andre innsamlinga vart trykt i bokserien *Bygd og by i nær fortid*. Den siste innsamlinga er ikkje publisert i ein særskilt bokserie, men materialet er nytta i anna formidling, mellom anna er det brukt i undervisningsmateriell. Materialet frå alle tre minneinnsamlingane er oppbevart i Norsk folkeminnesamling ved Institutt for kulturstudium og orientalske språk, Universitetet i Oslo.

Dei som stod bak dei tre tidligare innsamlingane, var høvesvis Nasjonalforeningen for eldres helse og velferd, Landslaget for bygde- og byhistorie og Nasjonalforeningen for folkehelsen og Landslaget for lokalhistorie i samarbeid med Norsk etnologisk gransking og Institutt for kulturstudium ved Universitetet i Oslo. Denne fjerde gongen er det Landslaget for lokalhistorie, DIS-Norge, Slekt og data og Norsk folkeminnelag som står bak på organisasjonssida, og Institutt for historie og klassiske fag, NTNU, Institutt for kulturstudium og orientalske språk, UiO, Norsk etnologisk gransking, Norsk Folkemuseum og Norsk lokalhistorisk institutt som står bak på institusjonssida.

Mange stemmer frå levde liv

Livshistorier frå heile Noreg

Er du født før 1950? Bli med på aksjonen Mange stemmer frå levde liv!

Her samlar vi forteljingar om livet i Noreg, slik folk sjølv hugsar det.

Du kan fortelje om deg sjølv, eller du kan intervjue nokon du kjenner. Om du ikkje er glad i å skrive, kan nokon intervjue deg. Du vel sjølv kva for språk og kva for dialekt du vil bruke, og om du vil skrive på pc eller for hand. Send gjerne svaret som vedlegg til e-post. Viss du er usikker på rettskriving og grammatikk, er det ingen hindring. Det viktigaste er at vi skjønner kva du meiner. Vi har erfaring med å lese alle slags handskrifter.

Du trur kanskje ikkje at livet ditt er verdt å skrive ned – fordi det har vore heilt vanlig. Men det vanlige livet er ein viktig del av vår felles historie. Dessverre er det mykje som blir gløymd fordi vi ikkje tenker på å skrive det ned. For å vise kva vi meiner, har vi laga ei liste over kva vi trur det kan vere interessant å skrive om.

Lista vi har laga, er meint som eit utgangspunkt. Du behøver ikkje å halde deg nøyaktig til den, men det kan vere lurt å lese gjennom heile lista før du byrjar å skrive. Du kan skrive litt om alle temaa, eller mykje om dei du synest er interessante. Kanskje er det også sider ved livet ditt som ikkje finst i lista vi har laga. Du er fri til å fortelje om det du ønskjer, og om det du synest har vore viktig i akkurat ditt liv.

Alle svara vil bli trygt oppbevart i arkivet til Norsk folkeminnesamling ved Institutt for kulturstudium og orientalske språk, Universitetet i Oslo*, slik at historikarar i framtida kan finne og lese dei. I tillegg vil vi publisere (utdrag av) enkelte av svara på nett og i bokform. Dette vil bli i henhold til avtale med deg som medarbeidar ved denne minneinnsamlinga.*

Fyll inn skjemaet bakarst med namn, adresse og så vidare. Sei også ifrå om du ønskjer at forteljinga di skal vere anonym og på kva vilkår du ønskjer at det innsendte materialet skal nyttast.

Frist for å sende inn forteljinga di til aksjonen er ***1. november 2013.***

Emneliste

Alle har hatt ein oppvekst. Fortel om din:

Barndom. Kva er det tidligaste minnet du kan hugse frå da du var liten? Kva slags hus voks du opp i? Fortel om korleis barndomsheimen din såg ut, ute og inne. Kven budde saman med deg, når var dei fødde? Kven (familie, vener, naboar) hadde betyding for deg i barndomen? Kven lærte du for eksempel leikar og songar av, og kven hadde ansvaret for religiøs opplæring? Kven bestemte heime hos dykk da du var liten? Hjelpte du til heime eller var du med i dei vaksne sitt arbeid? Fekk du betaling? Beskriv måltida: kva slags mat og drikke var vanlig til kvardags og til fest? Når på dagen åt de? Kva for klede hadde du da du var barn? Korleis vaska de kropp, klede og hus? Kven søkte de hjelp hos ved sjukdom?

Skole og fritid. Skolevegen, skoledagen, skolehuset, dei første inntrykka på skolen, læraren, straff og belønning på skolen. Leste du noko på fritida – kva da? Kva gjorde de om vinteren, og kva gjorde de om sommaren, på skolen og i heimen? Beskriv leikar og fritidsaktivitetar.

Ungdom. Kva slags planar hadde du for framtida? Kva eller kven hadde betyding for dei vala du tok? Fortel om dei første jobbane dine. Kva slags klede hadde du da du var ung? Følgde du motane? Kor møtte du andre ungdomar? Var tobakk / alkohol / andre rusmiddel ein del av den sosiale omgangen? Korleis var kontakten mellom gutar og jenter? Korleis opplevde du overgangen frå barn til vaksen? Kor budde du i ungdomen?

Her følgjer ei liste med emne du kan ha opplevd i livet ditt. Skriv om dine eigne erfaringar.

Arbeidsliv. Fortel om arbeidslivet ditt. Korleis valde du yrke? Fortel om arbeidsdagens rytme, endringar over tid, lønnsforhold og eventuelle konfliktar. Finst yrka som du har hatt, framleis i dag? Har dei endra seg, for eksempel som følgje av teknologisk utvikling? Har du vore husmor, og har du i så fall opplevd at husmorrolla har endra seg? Har du vore utan lønna jobb? Korleis var det?

Ferie og fritid. Korleis har du brukt ferier og fritid? Har bruken av feriedagane endra seg over tid? Har du hatt noko favorittreisemål, og i så fall kvifor? Har du hatt nokon spesielt minneverdige ferier?

Fest og høgtid. Korleis har du markert livs- og årshøgtider?

Flytting. Fortel om korleis du opplevde å flytte, enten det var slik at heile familien flytta, eller om det berre var du som flytta. Kvifor og korleis tok du eller de dette valet? Fortel om staden du reiste frå og staden du kom til, om skilnader og likheiter.

Parforhold. Viss du har vore i faste parforhold, fortel om korleis de møtte kvarandre. Gifta de dykk? Vart de sambuarar? Fortel om korleis ekteskap / sambuarskap / partnarskap vart inngått. Korleis levde de saman? Om det vart slutt mellom dykk, fortel om det også.

Heim og husarbeid. Beskriv dei bustadane du har hatt som vaksen. Kva slags utstyr hadde du da du flytta til din første eigne heim? Kva slags utstyr ønska du deg? Korleis har den materielle standarden i heimen din endra seg over tid? Beskriv gjerne nye ting som har hatt stor betyding. Viss du har budd saman med andre: kven gjorde husarbeidet? Hadde de noko fast arbeidsfordeling? Har de hatt leigd hjelp i huset?

Familie. Viss du fekk barn: fortel om fødslar og barnestell. Vart barnet døypt, eller hadde de ein annan form for fest? Korleis valde de namn? Fortel om de barna du har hatt ansvar for – kva slags oppvekst hadde dei samanlikna med din eigen barndom? Korleis har du halde kontakt med familien? Har dette endra seg over tid, for eksempel som følgje av teknologisk utvikling eller endra samferdsel?

Sjukdom og helse. Kva forhold har hatt betyding for di eiga helse? Kor har du søkt råd når du har hatt problem med sjukdom eller skadar?

Krig og krigshandlingar. Har du opplevd krig eller valdelige konfliktar? Korleis har det påverka deg og dine næraste?

Sorg. Har du eller menneske nær deg opplevd sorg i livet? Kva skjedde?

Natur og miljø. Kva forhold har du hatt til natur og miljø? Har dette forholdet endra seg over tid? Har du opplevd naturkatastrofar? Fortel om det som skjedde.

Organisasjonsliv. Fortel om organisasjonar du har deltatt i – politiske, religiøse, humanitære eller andre. Beskriv ulike sider ved foreiningslivet: Møte, festar, turar, lagsavis, skodespel, dans, studiesirklar, hjelpeaksjonar og anna.

Alderdom. Korleis er kontakten mellom generasjonane? Har du opplevd å bli pensjonist? Korleis er det å bli eldre?

Vi er elles interessert i alle sider av livet. Ta gjerne med spesielle episodar eller historier som du hugsar og korleis du opplevde dei. Beskriv gjerne i detalj ting du fortel om – korleis dei såg ut og korleis dei vart brukt. Da blir det lettare å forstå for dei som skal lese forteljinga di i framtida! Tusen takk for ditt verdifulle bidrag!

Praktisk rettledning

Omfang
Det er ingen sidetallsbegrensning på oppgavene. Du skriver så langt du kjenner for det selv og benytter den plassen du har behov for.

Illustrasjoner
Fotografier, tegninger og annet illustrasjonsmateriale må gjerne følge minneoppgaven. Billedmateriale kan sendes inn i papirformat eller digitalt.

Format og språkform
Minneoppgaver kan sendes inn i ulike format og språkformer.

1) Håndskrevet
2) Maskinskrevet
3) Skanna håndskrifter og maskinskrifter
4) Digital tekst
5) Digital lyd
6) Digital lyd med digital transkripsjon

For alternativ **1** og **2** foretrekker vi at oppgavene blir sendt inn via lokale/regionale avdelinger av medvirkende organisasjoner slik at disse kan bistå med skanning for så å sende inn oppgavene som skanna håndskrifter/maskinskrifter til enten LLH eller DIS-Norge.

Alternativ **3** sendes direkte inn til enten LLH eller DIS-Norge.

Alternativ **4** sendes også direkte inn til enten LLH eller DIS-Norge.

For alternativ **5** foretrekker vi at oppgavene blir sendt inn via lokale/regionale avdelinger av medvirkende organisasjoner slik at disse kan bistå med transkripsjon for så å sende inn oppgavene som digital tekst til enten LLH eller DIS-Norge.

Alternativ **6** sendes direkte inn til enten LLH eller DIS-Norge.

Personopplysninger og personvern
Se eget avtaleskjema.

Innsamlingsaksjonens varighet
1.11.2012-1.11.2013

Ytterligere informasjon
For spørsmål, ta kontakt på ovennevnte adresser/telefon eller eventuelt med ditt lokale/regionale historielag/DIS-lag. Følg også med på nettsidene til LLH og DIS-Norge for oppdatert informasjon om aksjonen.

Innsamling av livsminner i Norge

Landsomfattende innsamling av livsminner blant eldre har skjedd i flere omganger, i gjennomsnitt med en halv generasjons mellomrom. Første gang var i 1964, deretter i 1981 og så i 1995/96. Personer eldre enn 60-70 år deltok, det vil si, personer født henholdsvis før 1900, 1915 og 1930. Til sammen kom det inn vel 4 600 bidrag. Materiale fra den første innsamlinga ble publisert i to hovedbind og tolv distriktsbind i serien *I manns minne. Daglegliv ved hundreårsskiftet*. Deler av materialet fra den andre innsamlinga ble trykt i bokserien *Bygd og by i nær fortid*. Den siste innsamlinga er ikke publisert i en særskilt bokserie, men materialet er benyttet i annen formidling, blant annet er det brukt i undervisningsmateriell. Materialet fra alle tre minneinnsamlingene er oppbevart i Norsk folkeminnesamling ved Institutt for kulturstudier og orientalske språk, Universitetet i Oslo.

De som stod bak de tre tidligere innsamlingene, var henholdsvis Nasjonalforeningen for eldres helse og velferd, Landslaget for bygde- og byhistorie og Nasjonalforeningen for folkehelsen og Landslaget for lokalhistorie i samarbeid med Norsk etnologisk gransking og Institutt for kulturstudier ved Universitetet i Oslo. Denne fjerde gangen er det Landslaget for lokalhistorie, DIS-Norge, Slekt og data og Norsk folkeminnelag som står bak på organisasjonssida, og Institutt for historie og klassiske fag, NTNU, Institutt for kulturstudier og orientalske språk, UiO, Norsk etnologisk gransking, Norsk Folkemuseum og Norsk lokalhistorisk institutt som står bak på institusjonssida.

Bygd og by i nær fortid I

hadde stadig hodelus, og mor var ofte i farten med finkammen og parafin. Alle hus var fulle av veggelus, et meget ubehagelig «husdyr» som beit og sugde deg hver natt. Så snart lyset blei slokt, begynte «moroa». Om morran var en da full av vabler som klødde noe infernalsk. Mor gjorde hva hun kunne med ei hønsefjær dyppa i parafin. Med hønsefjæra kunne hun komme til inn i alle sprunger og sprekker på sengene. Om det hjalp, tør jeg ikke svare på, men det hadde nok vært enda jævligere om hun ikke hadde gjort som hun gjorde. Hun hadde sikkert erfaring fra sitt eget hjem. Det var nemlig likt overalt.

Men enda fantes det noen geitebukker som fikk seg til å si at de aldri hadde sett hverken veggelus eller annen lus.

Det var kanskje ikke så rart at jeg sa det var moro på sykehuset, for hjemme var søstera mi og jeg aleine hele dagen. Fra jeg var 5 og søstera mi 6 år, måtte vi stelle oss sjøl, så rart det enn høres ut. Mor og far var på fabrikken (Nydalens veveri) fra kl. 6 om morran til 6 om kvelden. Før mor gikk på jobben, skar hun opp smørbrød og la dem i en bolle med en tallerken over. Her kunne vi da gå og ta ei skive når vi var sultne. Noe fast måltid hadde vi altså ikke før om kvelden når mor kom hjem. For å hjelpe til så middagen kunne bli fort ferdig, lærte vi å koke poteter og kaffe alt før vi begynte på skolen. Potetene skulle være ferdige når mor kom hjem fra arbeidet og butikken. Det var ikke så enkelt når en ikke hadde noen klokke å holde seg til, vi lærte heller aldri å forstå klokka hverken hjemme eller på skolen, så om vi hadde hatt noen, ville den ha vært til liten nytte. Nei, en måtte opp til verten – Blommen – som bodde over oss i 2. etasje. Han hadde en egen måte å uttrykke seg på. For eksempel når klokka var 10 minutter på 5, sa han: «Klokka feller 10 minutter i 5.» Det tok si tid før jeg forsto at feller betydde så eller så mange minutter *på* hver hel eller halv time. Tilbake til potetene. Var de for tidlig ferdige, tømte vi av vannet og plasserte kjelen med lokket på under dyna i senga, hvor de holdt seg varme. Snakk om hygiene! Men det var ikke bare å koke potetene. Vi hadde ikke elektrisk lys eller strøm, så vi måtte legge i komfyren. Da var det å spikke fliser og få det til å brenne i ovnen, og det var ikke alltid så lett når veden var rå, og det var den ofte. Som regel lå vi da på alle fire foran ovnen og blåste og gjorde hva vi kunne for å få det til å

24

Gamle veveri, 3. etasje, Nydalens Compagnie. Mor til Rolf Bjørnsjø sitter som nummer tre i første rekke fra venstre. I midten formann Oscar Forsman.

brenne. En gang holdt det på å gå galt. Da jeg reiv av ei fyrstikk, bøyde søstera mi seg fram for å stelle på noen fliser i ovnen. Resultatet var at hun kom bort i fyrstikka med håret og det blaffet opp. Ved en refleksbevegelse klaska jeg begge hendene over flammene og det blei ingen katastrofe.

Sengene våre var breie, ei slags dobbeltseng som besto av to deler som kunne skyves sammen. Den ene halvparten, som var den breieste, hadde fire bein, men hadde bare endestykke oppe ved hodet. Den andre delen var noe smalere slik at en kunne skyve inn den nevnte øvre delen. Denne smale delen hadde to bein under fotstykket. Hodestykket og fotstykket hadde «sengestokker» med ei kule på toppen. Riktig fine var jernsengene med messingkuler. En sengestokk var altså fortsettelsen av sengebeinet opp til kula. Sengestokken danna altså de fire hjørnene på senga. Endestykkene var tette og høye, fra 50 til 100 cm.

Sengetøyet besto av ei dyne fylt med stampelo, det var lo som vi fikk kjøpt på fabrikken. Loa kom fra ruggeriet hvor flanellen og

25

Mange stemmer fra levde liv

Livshistorier fra hele Norge

Er du født før 1950? Bli med på aksjonen Mange stemmer fra levde liv!

Her samler vi fortellinger om livet i Norge, slik folk selv husker det.

Du kan fortelle om deg selv, eller du kan intervjue noen du kjenner. Om du ikke er glad i å skrive, kan noen intervjue deg. Du velger selv hvilket språk og hvilken dialekt du vil bruke, og om du vil skrive på pc eller for hånd. Send gjerne svaret som vedlegg til e-post. Hvis du er usikker på rettskriving og grammatikk, så er det ingen hindring. Det viktigste er at vi skjønner hva du mener. Vi har erfaring med å lese alle slags håndskrifter.

Du tror kanskje ikke at ditt liv er verdt å skrive ned – fordi det har vært helt vanlig. Men det vanlige livet er en viktig del av vår felles historie. Dessverre er det mye som blir glemt fordi vi ikke tenker på å skrive det ned. For å vise hva vi mener, har vi laget ei liste over hva vi tror det kan være interessant å skrive om.

Lista vi har laget, er ment som et utgangspunkt. Du behøver ikke å holde deg nøyaktig til den, men det kan være lurt å lese gjennom hele lista før du begynner å skrive. Du kan skrive litt om alle temaene, eller mye om de du synes er interessante. Kanskje er det også sider ved ditt liv som ikke finnes i lista vi har laget. Du er fri til å fortelle om det du ønsker, og om det du synes har vært viktig i akkurat ditt liv.

Alle svarene vil bli trygt oppbevart i arkivet til Norsk folkeminnesamling ved Institutt for kulturstudium og orientalske språk, Universitetet i Oslo*, slik at historikere i fremtiden kan finne og lese dem. I tillegg vil vi publisere (utdrag av) enkelte av svarene på nett og i bokform. Dette vil bli i henhold til avtale med deg som medarbeider ved denne minneinnsamlinga.*

Fyll inn skjemaet bakerst med navn, adresse og så videre. Si også ifra om du ønsker at fortellingen din skal være anonym og på hvilke betingelser du ønsker at det innsendte materialet skal benyttes.

Frist for å sende inn din fortelling til aksjonen er ***1. november 2013.***

Emneliste

Alle har hatt en oppvekst. Fortell om din:
Barndom. Hva er det tidligste minnet du kan huske fra da du var liten? Hva slags hus vokste du opp i? Fortell om hvordan barndomshjemmet ditt så ut, ute og inne. Hvem bodde sammen med deg, når var de født? Hvem (familie, venner, naboer) hadde betydning for deg i barndommen? Hvem lærte du for eksempel leker og sanger av, og hvem hadde ansvaret for religiøs opplæring? Hvem bestemte hjemme hos dere da du var liten? Hjalp du til hjemme eller med de voksnes arbeid? Fikk du betaling? Beskriv måltidene: hva slags mat og drikke var vanlig til hverdags og til fest? Når på dagen spiste dere? Hvilke klær hadde du da du var barn? Hvordan vasket dere kropp, klær og hus? Hvem søkte dere hjelp hos ved sykdom?

Skole og fritid. Skoleveien, skoledagen, skolehuset, de første inntrykkene på skolen, læreren, straff og belønning på skolen. Leste du noe på fritida – hva da? Hva gjorde dere om vinteren, og hva gjorde dere om sommeren, på skolen og i hjemmet? Beskriv leker og fritidsaktiviteter.

Ungdom. Hva slags planer hadde du for framtida? Hva eller hvem hadde betydning for de valgene du tok? Fortell om dine første jobber. Hva slags klær hadde du da du var ung? Fulgte du motene? Hvor møtte du andre ungdommer? Var tobakk / alkohol / andre rusmidler en del av den sosiale omgangen? Hvordan var kontakten mellom gutter og jenter? Hvordan opplevde du overgangen fra barn til voksen? Hvor bodde du i ungdommen?

Her følger en liste med emner du kan ha opplevd i ditt liv. Skriv om dine egne erfaringer.

Arbeidsliv. Fortell om ditt arbeidsliv. Hvordan valgte du yrke? Fortell om arbeidsdagens rytme, endringer over tid, lønnsforhold og eventuelle konflikter. Finnes yrkene du har hatt fremdeles i dag? Har de endret seg, for eksempel som følge av teknologisk utvikling? Har du vært husmor, og har du i så fall opplevd at husmorrollen har endret seg? Har du vært uten lønna jobb? Hvordan var det?

Ferier og fritid. Hvordan har du brukt ferier og fritid? Har bruken av feriedagene endret seg over tid? Har du hatt noen favorittreisemål, og i så fall hvorfor? Har du hatt noen spesielt minneverdige ferier?

Fest og høytid. Hvordan har du markert livs- og årshøytider?

Flytting. Fortell om hvordan du opplevde å flytte, enten det var slik at hele familien flyttet, eller om det bare var du som flyttet. Hvorfor og hvordan tok du eller dere

dette valget? Fortell om stedet du reiste fra og stedet du kom til, om forskjeller og likheter.

Parforhold. Hvis du har vært i faste parforhold, fortell om hvordan dere møtte hverandre. Giftet dere dere? Ble dere samboere? Fortell om hvordan ekteskap / samboerskap / partnerskap ble inngått. Hvordan levde dere sammen? Om det ble slutt mellom dere, fortell om det også.

Hjem og husarbeid. Beskriv de boligene du har hatt som voksen. Hva slags utstyr hadde du da du flyttet til ditt første egne hjem? Hva slags utstyr ønsket du deg? Hvordan har den materielle standarden i hjemmet ditt endret seg over tid? Beskriv gjerne nye ting som har hatt stor betydning. Hvis du har bodd sammen med andre: hvem gjorde husarbeidet? Hadde dere noen fast arbeidsfordeling? Har dere hatt leid hjelp i huset?

Familie. Hvis du fikk barn: fortell om fødsler og barnestell. Ble barnet døpt, eller hadde dere en annen form for fest? Hvordan valgte dere navn? Fortell om de barna du har hatt ansvar for – hva slags oppvekst hadde de sammenliknet med din egen barndom? Hvordan har du holdt kontakt med familien? Har dette endret seg over tid, for eksempel som følge av teknologisk utvikling eller endret samferdsel?

Sykdom og helse. Hvilke forhold har hatt betydning for din egen helse? Hvor har du søkt råd når du har hatt problemer med sykdom eller skader?

Krig og krigshandlinger. Har du opplevd krig eller voldelige konflikter? Hvordan har det påvirket deg og dine nærmeste?

Natur og miljø. Hva slags forhold har du hatt til natur og miljø? Har dette forholdet endret seg over tid? Har du opplevd naturkatastrofer?

Sorg. Har du eller mennesker nær deg opplevd sorg i livet? Hva skjedde?

Organisasjonsliv. Fortell om organisasjoner du har deltatt i – politiske, religiøse, humanitære eller andre. Beskriv ulike sider ved foreningslivet: Møter, fester, turer, lagsavis, skuespill, dans, studiesirkler, hjelpeaksjoner og annet.

Alderdom. Hvordan er kontakten mellom generasjonene? Har du opplevd å bli pensjonist? Hvordan er det å bli eldre?

Vi er ellers interessert i alle sider av livet. Ta gjerne med spesielle episoder eller historier som du husker og hvordan du opplevde dem. Beskriv gjerne i detalj ting du forteller om – hvordan de så ut og hvordan de ble brukt. Da blir det lettere å forstå for de som skal lese fortellingen din i framtida! Tusen takk for ditt verdifulle bidrag

Avtaleskjema

Personopplysninger til arkivet

Navn:

Fødselsår:

Fødested:

Adresse i 2012:

E-postadresse:

Avtalevilkår (stryk det som ikke passer):

Ved å sende inn svaret tillater jeg at informasjonen lagres i arkiv og er tilgjengelig for forskning. Jeg er klar over at materialet kan slettes fra arkivet, hvis jeg ber om det.

Jeg ønsker at fortellingen skal være anonym: Ja / Nei

Jeg tillater at min besvarelse eller deler av den publiseres digitalt: Ja / Nei

Fotografen har tillatt at evt. medsendt billedmateriale kan arkiveres ved Norsk folkeminnesamling og brukes i forskning, publikasjoner og utstillinger: Ja / Nei

Ved gjenkjennbare nærbilder:

Levende avbildede personer har tillatt at innsendte fotoer kan arkiveres ved

Norsk folkeminnesamling og brukes i forskning, publikasjoner og utstillinger: Ja / Nei

Levende avbildede personer har tillatt at. innsendte fotoer kan brukes med identifiserende opplysninger (navn på personer og steder): Ja / Nei

Sted/dato *Underskrift*

Avtaleskjema

Personpplysningar til arkivet

Namn:

Fødselsår:

Fødestad:

Adresse i 2012/2013:

E-postadresse:

Avtalevilkår (stryk det som ikkje passer):

Ved å sende inn svaret tillèt eg at informasjonen lagrast i arkiv og er tilgjengelig for forsking. Eg er klar over at materialet kan slettast frå arkivet, viss eg ber om det.

Eg ønskjer at forteljinga skal vere anonym: Ja / Nei

Eg tillèt at svaret mitt eller delar av det blir publisert digitalt: Ja / Nei

Fotografen har tillate at evt. medsendt bildemateriale kan arkiverast ved Norsk folkeminnesamling og brukast i forsking, publikasjonar og utstillingar: Ja / Nei

Ved gjenkjennbare nærbilde: Levande avbilda personar har tillate at innsendte foto kan arkiverast ved Norsk folkeminnesamling og brukast i forsking, publikasjonar og utstillingar: Ja / Nei

Levande avbilda personar har tillate medsendt bildemateriale kan brukast med identifiserande opplysningar (namn på personar og stader): Ja / Nei

Stad/dato *Underskrift*